

Правління Національного банку України

ПОСТАНОВА

Київ

Про затвердження Змін до Положення про порядок
видачі ліцензій на здійснення валютних операцій

Відповідно до статей 7, 15, 55¹, 56 Закону України “Про Національний банк України”, статей 21, 23, 24, 47 Закону України “Про фінансові послуги та фінансові компанії”, статей 5, 9 Закону України “Про валюту та валютні операції”, статей 10, 77, 78 Закону України “Про платіжні послуги” Правління Національного банку України **постановляє**:

1. Затвердити Зміни до Положення про порядок видачі ліцензій на здійснення валютних операцій, затвердженого постановою правління Національного банку України від 31 березня 2023 року № 43 (зі змінами), що додається.

2. Національний банк України:

1) протягом шести місяців з дня набрання чинності цією постановою здійснює переоформлення ліцензій Національного банку України на здійснення валютних операцій з надання коштів у позику, у тому числі і на умовах фінансового кредиту, шляхом унесення до електронного реєстру ліцензій на здійснення валютних операцій та осіб, яким видано ліцензії на здійснення валютних операцій, що ведеться Національним банком України (далі - електронний реєстр) запису:

про відкликання ліцензії на здійснення валютних операцій з надання коштів у позику, у тому числі і на умовах фінансового кредиту;

про видачу ліцензії на здійснення валютних операцій з надання коштів у кредит;

2) направляє протягом п'яти робочих днів з дня внесення змін до електронного реєстру, зазначених у підпункті 1 пункту 2 цієї постанови, небанківським установам витяг з електронного реєстру, оформлення якого здійснюється в порядку, визначеному в абзаці другому пункту 55 розділу V Положення про порядок видачі ліцензій на здійснення валютних операцій, затвердженого постановою Правління Національного банку України від 31 березня 2023 року № 43 (зі змінами).

3. Департаменту методології регулювання діяльності небанківських фінансових установ (Сергій Савчук) після офіційного опублікування довести до відома учасників ринку небанківських фінансових послуг інформацію про прийняття цієї постанови.

4. Постанова набирає чинності з дня, наступного за днем її офіційного опублікування.

Голова

Андрій ПИШНИЙ

Інд. 33

Зміни до Положення
про порядок видачі ліцензій на здійснення валютних операцій

1. У розділі I:

1) у пункті 1:

слова та цифри “статті 28 Закону України “Про фінансові послуги та державне регулювання ринків фінансових послуг” (далі - Закон про фінансові послуги)” замінити словами та цифрами “статті 21, 23, 24, 47 Закону України “Про фінансові послуги та фінансові компанії” (далі - Закон про фінансові послуги)”;

слово та цифри “статей 5, 6, 9” замінити словами та цифрами “статей 5, 9”;

слова “(крім ліцензій на торгівлю валютними цінностями)” замінити словами “(крім ліцензій на здійснення валютних операцій в частині торгівлі валютними цінностями в готівковій формі)”;

2) у пункті 3:

слова “Положенні про ліцензування та реєстрацію надавачів фінансових послуг та умови провадження ними діяльності з надання фінансових послуг, затвердженому постановою Правління Національного банку України від 24 грудня 2021 року № 153 (зі змінами) (далі - Положення про ліцензування та реєстрацію)” замінити словами “Положенні про авторизацію надавачів фінансових послуг та умови здійснення ними діяльності з надання фінансових послуг, затвердженого постановою Правління Національного банку України від 29 грудня 2023 року № 199 (зі змінами) (далі – Положення про авторизацію)”;

3) підпункт 5 пункту 4 викласти у такій редакції:

“5) надання коштів у кредит;”;

4) пункт 8 виключити;

5) у пункті 16 слова “Порядку ведення єдиного державного реєстру операторів поштового зв'язку, затвердженого постановою Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах електронних комунікацій, радіочастотного спектра та надання послуг поштового зв'язку, від 20 квітня 2022 року № 29, зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 14 червня 2022 року за № 645/37981,” замінити словами “Порядку ведення єдиного державного реєстру операторів поштового зв'язку, затвердженого постановою Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах електронних комунікацій, радіочастотного спектра та надання послуг поштового зв'язку від 19 квітня 2023

№ 138, зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 16 травня 2023 року за № 816/39872,”;

б) пункт 17 викласти у такій редакції:

“17. Небанківська установа втрачає право здійснювати валютні операції в разі:

1) анулювання ліцензії на вид діяльності з надання фінансових послуг у національній валюті;

2) виключення окремого виду фінансових послуг з ліцензії на вид діяльності з надання фінансових послуг відповідної послуги у національній валюті;

3) припинення авторизації діяльності з надання всіх фінансових платіжних послуг або припинення авторизації діяльності з надання окремого виду фінансової платіжної послуги (в частині фінансової платіжної послуги з переказу коштів без відкриття рахунку);

4) застосування до небанківської установи заходу впливу щодо відповідної послуги або операції у національній валюті у вигляді:

обмеження чи зупинення окремих видів фінансових послуг чи операцій визначених у рішенні Національного банку, що надаються або здійснюються небанківською установою, або обмеження кола осіб, яким можуть надаватися такі послуги чи операції, до закінчення зазначеного у рішенні Національного банку строку / до моменту дострокової відміни обмеження або зупинення послуг чи операцій, або обмеження кола осіб, яким можуть надаватися такі послуги чи операції;

припинення окремих видів фінансових послуг чи операцій визначених у рішенні Національного банку;

тимчасової, до усунення порушення, заборони надання однієї або більше платіжних послуг / зупинення дії ліцензії, до набрання чинності рішенням Національного банку про скасування тимчасової заборони надання однієї або більше платіжних послуг / про поновлення дії ліцензії.

Небанківська установа втрачає право здійснювати валютні операції у випадках, передбачених пунктом 17 розділу I цього Положення з дня набрання чинності відповідним рішенням Національного банку.”.

2. У розділі II:

1) пункт 30 викласти такій редакції:

“30. Національний банк видає небанківській установі (крім центрального контрагента) ліцензію на здійснення валютних операцій, визначених у пункті 4 розділу I цього Положення, за умови дотримання таких вимог:

1) відповідності:

небанківської установи (крім платіжних установ, установ електронних грошей, операторів поштового зв'язку), її керівників, головного бухгалтера, ключових осіб (за наявності) та власників істотної участі вимогам, визначеним Положенням про авторизацію;

платіжної установи, установи електронних грошей, оператора поштового зв'язку, що має право на надання фінансової платіжної послуги з переказу коштів без відкриття рахунку, її керівників, головного бухгалтера, ключових осіб (за наявності) та власників істотної участі - вимогам Положення про порядок здійснення авторизації діяльності надавачів фінансових платіжних послуг та обмежених платіжних послуг, затвердженого постановою Правління Національного банку України від 07 жовтня 2022 року № 217 (зі змінами) (далі - нормативно-правовий акт Національного банку, що визначає порядок здійснення авторизації діяльності надавачів фінансових платіжних послуг та обмежених платіжних послуг);

2) строк діяльності - не менше одного року у сфері надання фінансових послуг у національній валюті, щодо яких небанківська установа має намір отримати ліцензію на здійснення валютних операцій.

3) наявності власного та статутного капіталу небанківської установи (крім кредитної спілки та страховика, який має намір здійснювати розрахунки в іноземній валюті на території України за договорами страхування життя) у розмірі, не меншому ніж установлено в пункті 46 розділу IV цього Положення;

4) наявності в небанківської установи діючої ліцензії на:

вид діяльності з надання фінансових послуг, яка надає право на надання фінансових послуг у національній валюті, щодо яких небанківська установа має намір отримати ліцензію на здійснення валютних операцій;

надання фінансових платіжних послуг, яка надає право на надання фінансової платіжної послуги з переказу коштів без відкриття рахунку у національній валюті, щодо яких небанківська установа має намір отримати ліцензію на здійснення валютних операцій.

Небанківська фінансова установа (крім центрального контрагента) має право отримати ліцензію на здійснення валютних операцій в частині надання коштів в кредит за умови наявності ліцензії на здійснення діяльності фінансової компанії/ломбарду з правом на надання коштів та банківських металів у кредит.”;

2) розділ після пункту 30 доповнити новим пунктом 30¹ такого змісту:

“30¹. Вимога щодо строку діяльності вказана в підпункті 2 пункту 30 розділу II цього Положення не застосовується до небанківських установ, які звертаються

до Національного банку для отримання ліцензії на здійснення валютних операцій з переказу коштів без відкриття рахунку.”;

3) пункт 33 доповнити новим підпунктом 7 такого змісту:

“7) Національного банку про усунення виявлених порушень вимог, визначених підпунктами 1 – 6 пункту 33 розділ II цього Положення.”.

3. У розділі III:

1) підпункт 7 пункту 36 викласти у такій редакції:

“7) документи для оцінки фінансового/майнового стану (крім кредитної спілки):

прямих і кінцевих власників істотної участі в небанківській установі, зазначені в пунктах 452, 459, 460 глави 39 та пунктах 479, 480 глави 41 розділу V Положення про авторизацію;

учасників/акціонерів небанківської установи, які здійснили додаткові внески до її статутного (складеного) капіталу в розмірі від одного відсотка статутного (складеного) капіталу з урахуванням його збільшення, зазначені в пунктах 452, 459, 460 глави 39 та пунктах 479, 480 глави 41 розділу V Положення про авторизацію (якщо розмір статутного капіталу такої небанківської установи було збільшено та до Національного банку не подавалися документи щодо такого збільшення).”;

2) розділ після пункту 36 доповнити новим пунктом такого змісту:

“36¹. Документи та інформація, визначені у пунктах 452, 459, 460 глави 39 та пунктах 479 - 480 глави 41 розділу V Положення про авторизацію, не подаються якщо:

1) до особи відповідно до розділу IV цього Положення не застосовується критерій оцінки, який ним підтверджується;

2) оцінка фінансового стану особи не здійснюється відповідно до Положення про авторизацію.”;

2) у пункті 38:

слова та числа “після 01 січня 2022 року” виключити;

пункт доповнити словами “з урахування вимог абзацу восьмого пункту 50 розділу IV цього Положення.”;

3) пункти 45 та 45¹ викласти у такій редакції:

“45. Небанківська установа зобов'язана подавати до Національного банку документи для отримання ліцензії, отримання витягу з електронного реєстру ліцензій, а також інші документи, визначені цим Положенням, із дотриманням Положення про загальні вимоги до документів і порядок їх подання до

Національного банку України в межах окремих процедур, затвердженого постановою Правління Національного банку України від 29 грудня 2023 року № 200 (далі – Положення про загальні вимоги до документів і порядок їх подання до Національного банку в межах окремих процедур).

45¹. Ідентифікація фізичних і юридичних осіб, здійснюється на підставі документів, перелік та вимоги до яких визначено Положенням про загальні вимоги до документів і порядок їх подання до Національного банку України в межах окремих процедур.

Небанківська установа подає документи, передбачені цим Положенням, у відповідності до вимог Положення про загальні вимоги до документів і порядок їх подання до Національного банку в межах окремих процедур.”.

4. У розділі IV:

1) абзац перший та шостий пункту 46 після слова “крім” доповнити словами “кредитної спілки,”;

2) пункти 47 - 50 викласти у такій редакції:

“47. Страховик для отримання ліцензії на здійснення розрахунків в іноземній валюті на території України за договорами страхування життя та здійснення операцій відповідно до ліцензії зобов'язаний забезпечити дотримання вимог до платоспроможності, визначених Положенням про встановлення вимог щодо забезпечення платоспроможності та інвестиційної діяльності страховика, затвердженим постановою Правління Національного банку України від 29 грудня 2024 року № 201 (зі змінами) (далі – Положення про встановлення вимог щодо забезпечення платоспроможності та інвестиційної діяльності страховика).

48. Національний банк під час розгляду пакета документів для отримання ліцензії здійснює оцінку фінансового стану юридичних осіб і майнового стану фізичних осіб та розглядає документи, зазначені в пунктах 452, 459, 460 глави 39 та пунктах 479, 480 глави 41 розділу V Положення про авторизацію, у порядку, установленому Положенням про авторизацію.

49. Фінансовий стан юридичної особи, яка прямо володіє істотною участю або є кінцевим власником у небанківській установі (крім кредитної спілки), повинен відповідати таким вимогам:

1) розмір власних коштів юридичної особи станом на відповідну дату або на останню звітну дату, що передує відповідній даті, є рівним або більшим, ніж більша з таких величин:

величина частини власного капіталу небанківської установи (крім страховика), пропорційна частці, яку становить сукупний розмір істотної участі

особи в статутному (складеному) капіталі небанківської установи (крім страховика) (розмір власного капіталу визначається на кінець звітного періоду, що передує даті підтвердження розміру власних коштів);

величина частини статутного (складеного) капіталу небанківської установи, пропорційна частці, яку сукупний розмір істотної участі особи становить у статутному (складеному) капіталі небанківської установи (розмір статутного капіталу визначається на кінець звітного періоду, що передує даті підтвердження розміру власних коштів);

частина капіталу платоспроможності страховика, пропорційна частці, яку розмір істотної участі особи становить у статутному капіталі страховика (розмір капіталу платоспроможності визначається станом на останню дату його розрахунку страховиком, що передує даті підтвердження розміру власних коштів, відповідно до вимог Положення про встановлення вимог щодо забезпечення платоспроможності та інвестиційної діяльності страховика), або частина мінімального капіталу, розрахованого для цілей оцінки платоспроможності страховика, пропорційна частці, яку розмір істотної участі особи становить у статутному капіталі страховика;

2) джерела власних коштів юридичної особи є підтвердженими відповідно до пункту 460 глави 39, пунктів 468, 469, 471 глави 40 розділу V Положення про авторизацію;

3) юридична особа є фінансово стійкою відповідно до пункту 461 глави 39, пунктів 474 – 477 глави 40 розділу V Положення про авторизацію та в неї немає ознак незадовільного фінансового стану, визначених у пункті 478 глави 40 розділу V Положення про авторизацію, станом на останню звітну дату, що передує відповідній даті, та на дату визначення розміру власних коштів юридичної особи (якщо ці дати є різними).

50. Майновий стан фізичної особи, яка прямо володіє істотною участю в небанківській установі (крім кредитної спілки) та/або є її кінцевим власником, повинен відповідати таким вимогам:

1) розмір власних коштів фізичної особи станом на відповідну дату або на останній день кварталу, що передує відповідній даті, є рівним або більшим, ніж більша з таких величин:

величина частини власного капіталу небанківської установи (крім страховика), пропорційна частці, яку становить сукупний розмір істотної участі особи в статутному (складеному) капіталі небанківської установи (крім страховика) (розмір власного капіталу визначається на кінець звітного періоду, що передує даті підтвердження розміру власних коштів);

величина частини статутного (складеного) капіталу небанківської установи, пропорційна частці, яку становить сукупний розмір істотної участі особи в

статутному (складеному) капіталі небанківської установи (розмір статутного капіталу визначається на кінець звітного періоду, що передує даті підтвердження розміру власних коштів);

частина капіталу платоспроможності страховика, пропорційна частці, яку розмір істотної участі особи становить у статутному капіталі страховика (розмір капіталу платоспроможності визначається станом на останню дату його розрахунку страховиком, що передує даті підтвердження розміру власних коштів, відповідно до вимог Положення про встановлення вимог щодо забезпечення платоспроможності та інвестиційної діяльності страховика), або частина мінімального капіталу, розрахованого для цілей оцінки платоспроможності страховика, пропорційна частці, яку розмір істотної участі особи становить у статутному капіталі страховика;

2) джерела власних коштів фізичної особи є підтвердженими відповідно до документів, передбачених у пункті 479 глави 41, та вимог пункту 487 (крім абзацу третього підпункту 4 пункту 487) глави 42 розділу V Положення про авторизацію;

3) фізична особа є платоспроможною відповідно до пункту 489 глави 42 розділу V Положення про авторизацію.”.

3) розділ після пункту 50 доповнити новим пунктом 50¹ такого змісту:

“50¹. Національний банк здійснює оцінку фінансового/майнового стану учасників/акціонерів небанківської установи, які здійснили додаткові внески/вклади до її статутного (складеного) капіталу в розмірі від одного відсотка статутного (складеного) капіталу з урахуванням його збільшення, відповідно до критеріїв оцінки, визначених у главах 33, 34 розділу V Положення про авторизацію.”.

4. Пункти 72, 73 розділу V викласти у такій редакції:

“72. Національний банк має право відкликати (анулювати) у небанківської установи (крім центрального контрагента) ліцензію в разі:

1) установлення факту подання до Національного банку документів, що містили неповну та/або недостовірну інформацію, для отримання ліцензії;

2) отримання від небанківської установи заяви про відкликання (анулювання) ліцензії;

3) прийняття небанківською установою рішення про припинення юридичної особи (крім перетворення);

4) прийняття Національним банком рішення про анулювання ліцензії на вид діяльності з надання фінансових послуг / припинення авторизації діяльності з надання фінансових платіжних послуг у національній валюті;

5) прийняття Національним банком рішення про виключення з ліцензії окремого виду фінансової послуги / звуження обсягу ліцензії відповідної послуги в національній валюті;

6) невідповідності мінімального розміру власного та/або статутного капіталу небанківської установи вимогам, установленим у пункті 46 розділу IV цього Положення;

7) застосування Національним банком до небанківської установи протягом року, що передує прийняттю рішення про відкликання (анулювання) у небанківської установи ліцензії, двох та більше заходів впливу за порушення вимог валютного законодавства, законодавства у сфері запобігання та протидії легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення у вигляді штрафних санкцій / штрафів, обмеження, зупинення чи припинення здійснення окремих видів валютних операцій, зупинення ліцензії;

8) нездійснення небанківською установою (крім платіжної установи, установи електронних грошей, оператора поштового зв'язку) валютних операцій протягом шести місяців із дня внесення облікового запису про видачу ліцензії до електронного реєстру;

9) ненадання платіжною установою, установою електронних грошей, оператором поштового зв'язку фінансової платіжної послуги з переказу коштів без відкриття рахунку, що є валютною операцією, протягом шести місяців із дня внесення облікового запису про видачу ліцензії до електронного реєстру;

10) припинення здійснення небанківською установою валютних операцій більше ніж на 180 календарних днів та невідновлення такої діяльності протягом 90 календарних днів із дня отримання повідомлення про це від Національного банку;

11) не усунення небанківською установою допущених порушень вимог валютного законодавства, законодавства у сфері запобігання та протидії легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення, що стали підставою для зупинення ліцензії / обмеження / зупинення валютних операцій, припинення здійснення окремих видів валютних операцій;

12) прийняття Національним банком рішення про видачу небанківській установі ліцензії на здійснення валютних операцій з розширеним / зміненим переліком валютних операцій;

13) припинення авторизації діяльності з надання фінансових платіжних послуг або припинення авторизації діяльності з надання окремого виду фінансової платіжної послуги (в частині фінансової платіжної послуги з переказу коштів без відкриття рахунку);

14) прийняття Національним банком рішення щодо застосування до небанківської установи заходу впливу у вигляді обмеження, зупинення чи припинення окремих видів фінансових/ фінансових платіжних послуг чи операцій.

73. Національний банк має право припинити у небанківської установи (крім центрального контрагента) дію ліцензії щодо окремої валютної операції з підстав:

1) передбачених у підпунктах 2, 4, 6, 8 – 11, 14 пункту 72 розділу VI цього Положення;

2) прийняття Національним банком рішення про виключення з ліцензії окремого виду фінансової послуги / звуження обсягу ліцензії відповідної послуги в національній валюті.

Національний банк припиняє дію ліцензії щодо валютної операції, стосовно якої є відповідна підстава, у порядку, визначеному в пункті 75 розділу VI цього Положення.”.